

Петя Хайнрих

ЛИМНЕ ТРИ

поезия в проза
фрагменти
пътни бележки

Norget

© Лимне три
© Петя Хайнрих, автор
© Весела Кучева, корица

изд. Норгет, 2020
е-книга

ЛИМНЕ ТРИ

Съдържание

Застинал живот октомври до
юли.....7

Стари хитове.....47

Застинал живот август до
януари.....63

**Застинал
ЖИВОТ
ОКТОМВРИ
ДО ЮЛИ**

Искахме ли да видим отново опожарените гори. Или природата е заличила вече раната? Миризмата на изгоряло дърво се е пръснала на безброй прозрачни феи с черни пъпове, над пръстта, над асфалта.

Откакто вятърът завихря
изпопадалите вехти липси
едно дете обратно крачи
паважа в кръг

насажда стъпки в камъка
мълчи до смърт, така
несдържано размята

крака, ръце... заклева се
да не прощава и след миг
забравя себе си и става аз

Щръкнало мощно коренище от повалено иглолистно дърво. На мястото на изметната грамада от пръст и корени не зее яма, земята е покрита със зеленина. Дървото е паднало отдавна, преди толкова време, че теренът да се заравни и да заличи отсъствието. А над заличеното се извисява кървяща рана от коренище, влажна и жива, с напукана кора от пръст, окръглености като яйца, гроздове, възли на вени. Сокът на погледа се плъзва по лежащия ствол, тази откършена гигантска стрелка на часовете, нататък по клоните, спира на разклоненията, двоуми се между издишането и вдишването, по задънени улици върви до сухия им край, връща се към момента на избора или, противно правилата, прескача с хрущене през клонки и игли. В по-голямата си част дървото е мъртво, но още се изпъват със сила няколко клона, покрити със свежи иглички, значи: някой оцелял корен още дои земята. Колко години му остават? Една? Десет? Дори повече – животът на дърветата върти обръчи от пируети в по-бавен такт.

Отвън е всичко!
вътре няма нищо
което да си струва
ни най-тихата възхвала

бръчката е
изведеният върху кожата
модел на лично дъно
прецизно
устните са реч
дрехата си има тяло
което после надживява

въпрос на сол
и ~~вяра~~ сяр

без повърхността която го притиска
океанът е безформена водица
небето е до хоризонта
очертаващ неговата крива
а след него – нищо
космосът се свежда до числото
което го изписва

отвън е светлото за виждане

окото е насочено навън
и закрепено да не се повръща
към дъното на собствената същност

кажи
кой би поискал искрено да гледа
корени
когато може да се наслади на цвят на
роза

Гората е нападната от дъбова процесиионка (*Thaumetopoea processionea*), грозен молец, който оплита дърветата в мрежи. При допир гнездата и гъсениците причиняват изгаряния по кожата, могат да доведат до алергичен шок. Гората е сложена в клетка, а на въртящата се метална врата виси ярка предупредителна табела за грозящата опасност. Елени и бегачи я прохождат с елегантни широки стъпки, теглят след себе си невидимите нишки на маршрутите си, които втъкават.

Вътре, в купола на базиликата, сякаш че си в подгъва на дреха. Дали си гълъб и подгъвът е твой дом. Дали си човек по витите стъпала на металната конструкция, напомняща винт към висините. През надупчените стъпала преминава конецът на подгъва, през крилете минава чевръстото краче на шевната машина. Искаш да се затичаш нагоре, задъхваш се, до най-високото, до покривната тераса, да излезеш навън копнееш, извън канта, да си равен по ръст с високия кръст на базиликата, толкова високо, че шумът от трафика долу е сивкаво валмо. Но и камбани не чуваш.

**последните насекоми
върху слънчевото петно в края на
октомври /описание, дълго, колкото
трае петното**

оса, която стърже дървесина от
градинския стол
пеперуда пауново око върху бял
парапет
японски стършел върху топлия метал
на водосточната тръба
черно водно конче
калинка в полет
мухи, едри
паяк из щедри паяжини като за
последно
шахмат с фигури от вонещици

други, не насекоми
лишеи, мъх с пресни живи чадърчета
под дебелеца
слой мухъл върху неразтворила се роза
дървесни гъби
колонии живот под агонизиращо листо
в пурпура на края си
гроб на маргарита с кръст от стърнище
последни лиани на ягодата
Senga Sengana

цветни растителни маймунки с прашец
по челата

други, не насекоми, не насекоми

восък

стъкло

лава

гипс

трол

самолетно гориво

стръвната сойка, в друго отделение

Три дена октомврийски дъжд, три дена постепенно спадане на температурите. И една пчела, вкопчена в структурата на мрежата против насекоми. Една пчела, която устоя на непрестанен дъжд, една замръкнала пчела. Бих помислила, че е мъртва, ако не беше минималното преместване на положението на крилата ѝ през отделните дни – през първия дъждовен ден прибрали плътно до тялото, през втория – лявото крило леко встрани. През третия – вяло отпуснати и симетрични. Пробив в облаците и в момент на щедра светлина пчелата се размърда. Тогава реших, че е време – потопих в мед крайчеца на малка хартиена кърпа и го поднесох към пчелата. Първо колебливо, после внимателно и точно, капнах една издута капка мед пред главата на насекомото. И станах свидетел на живота и ликуването под формата на един бърз и жаден хобот, потопен във внезапното изобилие. Станах свидетел на оживление, толкова дребно по размер, но безкрайно по значение, защото бе като внезапно забит клин между живота и смъртта.

Оттеглих се, не исках да знам какво се случва, не исках да знам резултата, не е моя работа, не съм бог, аз съм човек с капка мед. Когато след около половин час излязох пак на терасата, една енергична пчела облиташе прозореца, после се вдигна високо и внезапно се спусна, сякаш тръгна да ме напада, завъртя един кръг с бодро бръмчене около главата ми и отлетя отвъд, над билото на къщата.

Мога да вложа лесно различни смисли в поведението на една пчела, която се изкушавам да нарека благодарна. Една капка мед. Сломява ме несъразмерността на случилото се. То е толкова малко, че дори не заема място във физическата памет. Сякаш играя в жизнена игра, в която съучаствам в битието на все подробен живот. С какво ли може да се сравни микроскопично огромното преживяване да наблюдавам червения хобот на пчела, потопен в дълбока кехлибарена капка мед, издута като лупа?

**необичайна суша в първата
октомврийска седмица – птичи
формации се вклиняват в
насрещния вятър**

насрещният вятър – топъл
октомврийски млечен хляб –
връща Сахара
хиляди километра нагоре по
меридиана
изпива реката и
парализира водния трафик
не продължават във вената ѝ
шлеповете своя път
не се поклащат върху тях пирамидите
от едър чакъл
само знамената им ще откършат
стеблата си

човек се прибира
в обездвижения въздух на дома
привечер се чува на тавана
спускането по наклонената греда на
сънливеца,
обитаващ кухото пространство под
покрива –
трупа плът и движение

преди да изпадне в зимна летаргия

да разгледаме близостта на човека и
сънливеца:

те сякаш живеят от двете страни на
една страница
дели ги само тънкото покритие на
таванската стая,
с времето принудителната близост
поражда взаимозависимост –
човекът предоставя обиталище,
а сънливецът на свой ред го забавлява
с танца си върху гредите,
чертае звездна карта на движението
под тавана –
всяка стъпка на гризача
(сънливецо – свещена краво!) е звезда
ето, сега драсва кехлибареният му
нокът
вероятно ярката синьо-бяла
 α Andromedae
surrat al-faras
или „пъпът на пегас“,
110 пъти по-ярка от слънцето

И само на 79 светлинни години

екзалтираща е мисълта, че точно
тук • е пъпът на пегас,
чепът в дървесината на носещата
греда,
родилният белег от изначалната
раздяла
на словото и материята след
прерязаната вселенска връв

кървав е залезът,
разкъсващ деня в зенита на неговата
зрялост,
говоря за пир с нарове, чийто цвят
напоява леките завесите,
южният вятър вкарва буца Сахара
под формата на уплашено живо топче
с мъх,
духва музиката в гърлото
(цитри, охра, пурпур, пяна)

вкарва врявата на ятата,
организираци се през първата
октомврийска седмица
в стройни формации
насрещният вятър

птичи формации се вклиняват

постепенно изчезва и последната оса
над сливите,
сладко по връхчето на езика

неспособността да...
...да се спусна,
захваната за самотната пъпна връв
към началото на всички начала,
до скривалището на сънливеца,
медитативно танцуващ върху челото
в междувеждието на покоя
натъжава

и се вклиняват ятата в насрещния
вятър
валят пера и люспи от човки валят
върху терасата по октомврийската
охра
на 79 светлинни години от *surrat al-
faras*

следобед вятърът обръща посоката
сънливецът се свива в черупката от
ореха на съня
и през несъществуваща пролука
падат на пода пресни ядки

За двата дена, през които съм отсъствала, е нахлул нов сезон. Бурята е разкъсала мрежата и върху прозореца вътре в стаята са се настанили десетки тромави мухи със зелени кореми и аури от охра. Още преди да поставя чантата на земята започвам епична битка, която печеля прекалено лесно – повечето се предават без опит за съпротива. Само една полита из стаята – успявам да я поваля на земята, да се хвърля върху нея и да ѝ прегриза лявото крило. В локва от кръв, обхванала целия ми дом, тя агонизира, а аз се давя и речта ми прескача като радиостанция, губеща сигнала, докато реша да прекратя и тази фантастична разточителност до следващата, само след миг; мисълта ми обича да води непрестанни братски битки с езика. Но мухите са истински!

И изведнъж осъзнах, че
сребърна лисица
..... е същото като
сребърна лъжица
дори опашките им са еднакви
когато ги хванеш
се извъртат

*Sobald der Gülden im Becken klingt,
im huy die Seel im Himmel springt. **

Хартийка от билет или бонбон, трудно се вижда на оскъдната светлина, със златна нишка, или нишка карамел, в църквата, построена на кръстопът в ранното Средновековие, поела с камъка си тропота на стъпки, първи гласове на Реформацията, зидове, наслоени с кръв, вяра и загуба на вяра; излъчва такова мъдро достойнство, че дори пресните кестени, топли и лъскави, наредени на перваза в преддверието, приличат на кардинали, проповедници, въстанали селяни, лутерианци, революционери, агенти, атеисти и най-обикновени... кестени.

** Жълтица щом в сандъка прозвънти,
душата ти към рая ще лети.
Твърди се, че стиховете са написани от
Йохан Тетцел. С тях той подканвал греш-
ниците да си купят индулгенции.*

Хартийка, билет или обвивка от бон-
бон, върху сандъка на бенедиктинския
монах Йохан Тетцел. Един от онези ков-
чези, в които е събирал гулдените от
продажбата на индулгенции.

Розетки, обкови, жилави клонки – змейски опашки. Ръкавите тромпети, боготрепетни, вписани, ради. И избиват върху хладните варовикови стени барокови румени петна влага. Разпознава умисъл в редица строени пресни кестени върху радиатора в преддверието под сноп окосена назряла светлина, едновременно тяло и вълна, едновременно вътре и вън. Все още могат да се купят *litterae indulgentiales* за три евро. Има и за две при по-дребни грехове. И прозвънтят монети, някой отброява един, два, три бонбона, хлъзгави и прозрачни като стъклени топчета, увити в хартийки. И душата скача към небето като в компютърна игра.

Каква по-ясна за разчитане зора от онази, която прилича на залез. Тюркоазени елени в креслата, с набръчкана кожа, кривите им подвити копита беседват с вретеновидните крака на мебелите. Вгълбено стъклени топчета прекосяват паркетния паваж с медицинския шум на овали от втвърдена прозрачност. И един елен ще бутне с рогата си порцеланова чаша с кафе, докато се надига от плюша. Той е живописец, отдаден да изобразяването на спринцовки в масло.

Сградата е опасана от строително скеле. Като брекети в устата на момиче, прозорците – стъкълца за блясък върху поразкривените зъби. И мигат пердета, ръце носят пясък и гипс. Строители лепят стиропорни плоскости за топлоизолация. Единият разкъсва найлонова опаковка, стъпил със стабилната си обувка върху края на пакета. По-рано през годината попови прасета допълзяват с издути коремидо изтривалките пред входовете и вибрират в черно тревогата на унищожената реколта. Подземни тунели с полилеи от прегризани корени в рохката пръст под рози и босилек. И някой натиска звънеца на семейство Кост и Филц.

На дъното на чашата от кафе – експресивна рисунка на риба балон с рога на лос, в елегантна кръгла рамка, с колебания в плътността, като тон с трели. Отсреща устремените към небето млади клонки в гората, още безлистни, но напращели с живот. Какво противоречие е, че нещо така живо в самото си начало прилича на оглозгана рибена кост, вече потъмняла. Множество рибени кости, една зад друга. И черното, което използвал Рембранд, е получавано от изгорени кокали. Цветът на засъхналото кафе в чашата е рембрандов. Бъдещето е повече от сигурно в своята сферичност. Сезонът избухва от кълбета в кълбета, сечения, резени.

Ботанически илюстрации

по стените на домашната библиотека
в празните квадрати от светлина
проникваща от широкия щедър отвор
вън
прашинки, блеснали в нея
с огледалните си коремчета
между сталагмити от книги
и сталактити от прокапваща реч, триади
от не:
неживяното, невидяното, недокосваното
с ръка, език или мигла

Върху твърда основа
под сталактита расте сталагмит
(тук конкретно: върху паркета
капе сън и насреща расте хартия,
с бучки от твърдения, метафорични
падини
и слепени софистични прашинки
от онези из въздуха, един застинал танц
от безцелно трепкащ гланц)

Когато реч и хартия се удължат
достатъчно
и вчепкат калцитните си пръсти
се образува колона, наречена сталактон
финален тон, колоната в задната част на
библиотеката,
върху която се е увила
илюстрация на цвекло или маниока,
деформирани от овала на основата

Над пропускливи глинени повърхности
върху които не се задържа хартия
речта капе и увисва с гроздовете на
всяка
промълвена дума, с шамански паузи
между сричките и упорита случайност
потъва, попива, понася себе си
към безответния под, представя се за
код
докато не израсте сталактитът на
значенията ѝ
в самостоятелен сталактон
обрамчен от мрежа студени вени
изпъкнали под тънката кожа
от наслоени постоянни прокапвания

Това е самотната формация на език
отдаден на собствените фигури
наследен в насладата
отхвърлил комуникационната функция
както облаците никому нищо не
съобщават
когато се разхождат по мрамора на
небето
в многозначителни фигури, най-често
барокови

Ботанически илюстрации на папрат
бръшлян, ръж, ванилия, пелин
semper vivum с устрема на високия си
цветец
лимон и петльово гребенче
с неизвестното латинско название
но известната форма, и други

Един пещерен човек
приличащ повече на плод, отколкото на
звяр
шари с очи по гърбовете на книгите
чете на глас заглавията
защото само изговореното заема място

или ги чете наум
защото неизговореното не заема място
скубе бръшляна, надмогнал
ботаническата си илюстрация
дъвче пелин, ръж, ванилия и другите
мигла и език

в търсене на голо парче същност
където да остави отпечатък от ръката си

Трупове от обезглавени круши, ябълки с премазана гръд, в една още стърчи скършено копие от слама, касис се търкаля сред златни накити и кърви върху тях, пера от дивеч, лепнати по преобърнати съдини. Един раздран парцал, драпиран драматично като застинало насилие между посинели от ужас бадеми. И една маймуна се люлее под тъмния таван. Мухи, червеи, прилеп смуче кайсия.

Няма невинност в езика
вземи този пожар и си го сложи в джоба
подаваме си един на друг обгорени
фрази плячка
издигаме едно ние и ние ни издига
луна, искаш ли бързи кораби
минаваме през текстовете като
завоеватели
мрачни от мълчание – леки от мълчание
тържествуваме със сведени очи
върху разбитите кодове
какво дрънчи там долу за милост
със строшен гръбнак

ще паднем някога сразени
върху кървавите буци думи
с прерязаните им пъпни върви
разплитали сме ги от речта
със сплетени в роза пръсти

тази загуба...

тази победа никой не може да ни отнеме

След бурите е паднало само едно дърво, което оголва гледката през рехавата горичка до далечна червена светлина на летището, ярка до пределната сила, с която се обозначават пистите. Скоро ще се разлисти гората и ще затвори пролуката, гората ще стане спуснат клепач, ще стане зрение, оттеглило се във вътрешната стая на съня, зрение, което си играе със светещо кълбо, рита го под масата. Но гората още е гола и със свити рамене, неспособна да скрива, нехаеща гора, вертикала от много, хоризонтала от само една черта с пречупен гръбнак, над която се е надвесил кървав портокал.

Когато слизам на спирката, да ме лъхне дъхът на цъфнали дръвчета, на влажна земя и ранни цветя. В края на града е винаги по-хладно. Полето. Секвоята. Старите мотриси на у-бана. Когато преди почти двадесет години се преместихме тук, те вече бяха достолепни и по модата на отминали десетилетия. Още тогава се почувствах като на курорт, мястото предизвикваше у мен детски спомен: как сме стигнали с трамвая до подножието на Витоша, ей сега ще си извадим сандвичите. Всичко е жълто и тупти.

Природата е избухнала в живот, птиците са се завърнали и любовните им песни надвишават дори самолетния рев от близкото летище. Минзухари, кокичета по зелените ивици между тротоара и пътното платно. Плочките – обсипани със захвърлена зимна перушина, някой би си помислил, че ангели са се боричкали. Мухи, мушици, оси, дори вече първата мъртва земна пчела, вероятно жертва на прибързаната си пролет. И в далечината трака щъркелов клюн. Вентилът на предната гума на колелото ми изпуска, през ден се налага да я помпам. Хората са подивели от тази прибързана смяна на сезоните, държат се напълно непредвидимо, блъскат се, падат пред колелото ми, някои са покъси ръкави, други в тъмни и зимни якета и балтони, хвърлят се пред колелото ми, пресичат на червено с бяг през оживеното платно, хвърлят се пред потеглящия у-бан. Бутат колички с невидими бебета, колички със столетници и ръцете им като букови клони, колички със смачкани кашони, колички с ряпа. Бензин. Дизел. Керосин. Някъде много отдалеч

вятърът довява мазен мирис на цъфнал зюмбюл, толкова далеч, че е като проба на обонянието. Човек носи в сърцето си мрачен диамант, който само понякога просветва отвътре. Сърцето иска да отхвърли диаманта, но целият свят отвън е против сърцето.

Каменната роза (*Sempervivum*) е нацъфтяла, както винаги през юли. Всеживеещата, наречена още дебелец заради жилавите си листа. Наречена също юпитерова брада. Посадена върху покрива, предпазва от гръмотевици. Една роза в камината и нито една вещица няма да се осмели да влезе в дома през комина. Хилдегард фон Бинген определя каменната розата за афродизиак. В детство ми имаше саксии до парапета върху широката тераса с изгледа към хълмовете като профил на полегнала жена. Каменната роза заемаше с вечния си живот пространство на саксиите така, сякаш властваше над пръстта и формата. Пускаше моравите си пипала, върху които растяха децата ѝ във всички посоки на света и във всички посоки владееше. Ако можеше да пее, би била един силен алт; ако беше плат, би била кадифе в цвят циан, не – тийл, шинел; ако беше вкус, би била дулче де лече с горчива нотка хинин и тънка ресна люто от чили; ако беше птица, би била гарван; ако беше хартия, би била влакнеста и с млечно лилаво в дъното на грапавата ѝ струк-

тура; ако беше стъкло, би била витраж в катедрала; ако беше топла вода, би била с 38,5 градуса, разпръсната от шумен душ върху белия метал на ваната...

... и тези фини розови цветчета на цъфналия вечен живот през юли, сред гъстотата от щурци и бежови свити слънчеви чадъри, сред жабите на въздуха, сред самолетите, шиещи небето по белите контури на кройката. Плъзнал живот. Вечен живот.

Над полето – многобройни бързолети (Arus), преди да се издигнали към нощните си квартири във висините, лапат насекоми, режат с крила синьото.

Навън пищи една горска ушата сова (*Asio otus*). Свещена алея – голямо кино. Точно този вид сова има много и различни викове и песни. Това, което звучи пред прозореца ми, е някое младо птиче или женска птица, която вика за храна. Като затворя очи, се моля да не заспя бързо, за да слушам до най-дълбокото на нощта. Но човекът е така устроен, че шум на вятър в листа вечер, щурци и песен на нощни птици го потапят в прастар сън, като инжектиран сън, чак избива в лилави мъхести вкусове върху езика.

Стари ХИТОВЕ

14.07.19, някъде из датски води

Черен дим над корабния комин, проточена зла опашка. Опашка на змей. В тези големи кораби при спокойни води плавателният съд почти не се поклаща, единствено тактът на дизеловото му сърце те взима в ритъма си. Ямб предимно. В участъците на кораба, близо до двигателите, вибрира течността в чашите. След няколко часа така си погълнат от вибрациите, че спираш да ги усещаш, само по вълнението на флуидите се вижда, че ги има.

15.07.19, Осло

Един млад мъж учи приятелката си или сестра си да кара е-скутер върху покривния паркинг на пристанището. Отсреща – заводът за печене на кафе Али, Йон Йохансон. Първата миризма сутрин, когато корабът пристигне в пристанището на Осло, е миризма на кафе.

17.07.19, във влака по влака по Бергенската линия

Снимах пътеводителя заради снимката в горната част на корицата с изображението пътешественик с куче. Вниманието е привлечено от облеклото му – костюм, шапка с периферия, може би дори бяла риза. Така изглежда класическият пътешественик. Бродягата. В сборника си „Да вървиш“ Тумас Еспедал описва как един ден си облякъл костюма, взел раницата, излязъл от къщи сутринта, свил наляво, тръгнал по дължината на фиорда, все по-нататък, извън града, през ливадите, през няколко хълма и спрял едва вечерта в една странноприемница да пренощува. Собственикът, възрастен мъж, го огледал, нито с интерес, нито с почуда, по-скоро за да завърже разговор, го запитал откъде е, накъде е тръгнал. И добавил, едно време всички ходеха из планините по костюм, в това има висота. Със спортно облекло ходят туристи, ходят хора без отношение към пейзажа и мястото, без връзка с него. Хора с удобства. Истинското сливане и с историята, и с мястото става с кожени обувки, с един вълнен костюм, който да прогизва, да зъзнеш, да се цапа,

да го изтръскваш от засъхналата кал, да ти е одеяло в някой заслон, да приличаш на бродяга, какъвто си. И продължава Еспедал на другия ден да броди из планината в своя стар класически костюм. Мислех, че това е някаква художествена фантазия, докато наскоро не видях един възрастен мъж да слиза от влака на планинска спирка, облечен в костюм от туид, с шапка и тояжка, на гърба със стара раница. В същия сборник Еспедал споменава как се скитал Русо – облечен в арменски ямурлук и с рунтава шапка на главата. Така го рисува и шотландецът Алън Рамси, измен.

17 юли 2019, 10 вечерта, Берген

Слънцето ми залязва в гръб. От три дена все на път – от Осло с влака по Бергенската линия, през планината; от прозореца – езера, дървени къщички, джапащи във водата голи деца, голи хора по верандите, слънчев ден, над 30 градуса. Започват тунелите, бавно се изкачваме, докато достигнем най-високата точка на 1222,2 м. надморска височина при

Финсе със заснежените върхове. Щом пристигнах, оставих багажа и свих зад ъгъла, където се натъкнах на славното кафене „Опера“, докато просто се шляех, без дори да го търся, а то беше скритата цел на това пътуване. По дяволите, исках да отида в кафене „Опера“ тържествено, друг път, например да е сутрин и да съм живяла поне един ден в Берген, да съм дишала леден въздух. Дори не погледнах, светят ли прозорците. Стиснах очи. И сега, след случайната среща, ходя с поглед, забит в плочките на тротопара, за да не видя нищо, което искам да видя утре, любопитна за света. До полунощ ще е светло, после пак към три.

18 юли 2019, по обяд, Берген

Най-после съм в Кафене „Опера“, лобното място на бергенската литературна бохема. Разположено до Националния театър, в центъра, недалеч от Университета и Концертната зала. В края на 80-те, когато Карл Уве Кнаусгор е учел с Писателската академия, заведението е мястото на редовни срещи – евтина бира, партита до ранни зори. Не може да се

отбиеш до Операта и да не срещнеш някого от писателите. Берген е малък и всичко се случва в карето около Националния театър. (За кафене „Опера“, освен при Кнаузгор, от друга перспектива може да се прочете при Тумас Еспедал, например в сборника с разкази „Бергенчани“, но и в „Да вършиш“).

Днес кафенето продължава да бъде мястото за литературни четения и срещи на хората на изкуството, туристите се заблуждават по-рядко в тази част на града, освен ако не са тръгнали на литературен лов. Интериорът е скромен – стари маси с груби кафяви покривки, евтини вазички с карамфилчета, стари столове с потъмнели кожени облицовки, и онзи под от огромни плочи в черно и бяло, шахматно, толкова забележим и свойствен, че е станал мотив на платнените торбички с логото на заведението. Медиативни плочи. Литературно каре.

Отвън кафенето ми се стори поне двойно по-малко от образа, който съм си изградила от литературните текстове.

19 юли 2019, по пладне, седнала на слънце до кафене „Опера“

Обмислям днес как ще напиша: „беше нетипичен ден за Берген – ведро небе, никакъв дъжд, умерен вятър“. В такъв нетипичен ден местните са облекли най-леките си дрехи – блузи с къси ръкави, къси панталони, джапанки, рокли с презрамки и гол гръб. Туристите са се екипирали в пухени якета, непромокаеми обувки за покоряване на върхове, спортни панталони от високотехнологични материи, също непромокаеми, вероятно пазещи също и от ухапване от ягуар. 16 градуса в горещите следобедни часове. Усещането за топло и студено няма нищо общо с външния свят, него си го носим отвътре... поне в спектъра на умерената температура. В Берген винаги плющи дъжд и шибат ветрове откъм фиорда, небето е стоманено и слънцето не се показва с месеци. Чела съм го в литературата от и за Берген – Йун Фосе, Тумас Еспедал, Карл Уве Кнаусгор. Фосе например има една новела, в която описва бягството на двама влю-

бени от един съседен фиорд с лодка до Берген, Фосе не закотвя времето, не знаем кога се развива действието, но прилича на Средновековието, двамата обикалят из улиците на огромния, оживен Берген, сред пазара и търговците, прегладнели, недоспали, премръзнали, спят прави под плитките козирки на къщите, с опрян на стената гръб, докато върху гърдите им удря острият дъжд, никой не ги приема, никой не им дава работа, казват им, вие сте от друг фиорд, вие сте чужди, не говорите като нас, тук се напълни с какви ли не като вас. А откъм пристанището шиба злият вятър...

И все пак, ден като днешния, в който всички въздишат и гледат небето с благодарност, е един от типичните няколко дни в годината – типичното слънце на Берген, типичната северна радост навън сред зеленото на тревата в парка, под чадърите на черешовите дръвчета, сред лехите от ароматни рози, нацъфтели с максималния си потенциал, разнасян от вятъра ароматът им, наред непрестанните крясъци на гларуси, кацнали върху всеки паметник.

В безкрайната дължина на светлото на деня, която прелива в светлото на следващия, както струята на фонтан се поема от следващата преди да е паднала в ниското.

20.07.19, Берген

Сутрин бързам да отворя широко прозореца с изгледа към пристанището и да дишам пръхкав воден въздух, обезумял от светлина. (Прозорецът има три дръжки в средата на три от четирите си страни. С комбинация от все две от тях може да се отваря в три посоки – забавна играчка.) Всяка сутрин гледката е различна – други кораби.

Стаята е с висок таван, втори ред до пристанището, в самия край на улицата, гледа към едноетажна постройка с много входове, вероятно работилница. Вечер се събират спрейъри и покриват стените в мащабен уличен стенопис.

21.07.19, вечерта

Мухите спят по светлите прозорци,

лениви и бавни, лесна плячка. Никога не съм виждала толкова лесни мухи през лятото.

27.07.2019, по улицата към гарата в Берген

Още в началото на улицата към гарата се натъжих, че никога повече няма да дойда тук. Човек просто няма път към Берген. Има градове, в които знаеш, че ще отидеш отново. И не изпитваш кой знае какво на раздяла – казваш „чао“ и тръгваш, по същия начин, по който се разделяш с роднини. Не се натъзвавам, когато се разделям с близки хора, защото връзката е толкова силна и пълнокръвна, че раздялата е само част от нея, и то незначителната. Има обаче хора, срещи, ситуации, места, при които знаеш, че всичко се изчерпва с момента, изчерпва се с отвесна острота до дъното на понятието „сега“. И тогава разделите ме натъжават наистина. Пък и какво да правиш в Берген – в тази дълбока провинция, две улици на кръст, седем хълма, езеро в центъра с вял фонтан, осемдесетарски

брутализъм на кметството и концертната зала, окичена с името на Григ, стъпкала няколко квадрата от някога схлупени дървени къщи, рози, врабчета, хвърлящи суха пръст върху гръбчетата си в трите единствени слънчеви дни на годината. Тук просто нищо не се случва.

Бръснарници и фризьорски салони на всеки десет крачки, ще речеш, че решилите да се подстригват ежедневно в Берген са милиони, или че въртенето на бръснач е един от малкото поминъци, от които може да се издържа един бергенчанин, ако реши да не се пропие. Гларуси, кряскащи от покриви и от главите на предци в бронз. Круизни кораби, приличащи си като бобови зърна – всяка сутрин нов боб в залива. Туристи, приличащи си като бобови зърна. В тази голяма скука сигурно лесно се става писател, защото ако не създадеш свят, мракът на зимата ще те изяде. Светлината на лятото ще те държи буден, ококорен в синьото мляко на нощното небе, трескав за сън. От Берген само си отиваш като от място, на което не можеш да пристигнеш, защото

вече си там. Една лента на Мьобиус. Сигурно затова и заможните търговци от ханзейската колония са продължавали да строят от дърво къщите си по пристанището цели осем пъти след всеки пореден пожар, който е изпепелявал домовете им, вероятно винаги са се чувствали на това място като за кратко, като на кораб. Въртиш търговията с риба и зърно, гледаш да си на сухо под някой надежден навес, да не ти духа във врата, да не ти замръзват пръстите на краката в обувките, водата да не става на лед в супата ти и това стига. Все си тръгваш. Все четеш надписа *Velkommen til Bergen* на гарата на заминаване, с гърба си го четеш, когато влакът те отнася и буквите се смаляват, а не растат.

27.07.2019, Осло

Корабът, преди качване. Скоро пак към моята малка каюта до дизеловото сърце. Да се свия като скарида в нея. Още едно лято... В чакалнята група самодейци започват да свързват кабелите към усилватели и микрофони, подрънкват

преди концерта, мокрят гърлата си, флиртуват с чакащите. Скоро над залива се извива буря, става тъмно в широкото помещение. Чакалня, каква дума само... влажна някак, безкрайна. И запяват над гръмотевиците. Запяват непознати стари хитове. В старите хитове по всички места на света има време и простор, гледани с обърнат бинокъл, така, че близкото да изглежда далечно и дребно. Улавям през бинокъла умалени далечни фрази, докато гледам копринените нишки на светкавиците над залива. Толкова далечни, че чак езикът става първо непознат, а след това и неразбираеми. Но старите хитове няма нужда да бъдат разбирани.

Друг път, друго място

Музика в колата по магистралата и настъпва синхрон между пейзажа отвън и ритъма вътре, монотонното движение на всички в една посока, обратното стоене на дърветата и електрическите стълбове

с вълнообразното отминаване на жиците между тях, перките на ветрогенераторите, самоубийството на толкова много насекоми с жълти мазни експлозии върху предното стъкло... всичко впрегнато в божествената хореография на озвучения миг. С всяка, с всяка, с всяка музика се получава. Кое то казва нещо за природата на музиката. Че тя движение?, но и друго.

**Застинал
ЖИВОТ
август до
януари**

Август. Някъде гори сух дърво. Магията на четенето на фрагменти древна поезия е и в това, че ги заравяме в почвата на мисълта си като семена, чакаме да поникне стихотворение. И то наистина пониква. Понякога се чудя дали е възможно да се напише лошо, а не единствено добро стихотворение, ако човек е мислил върху фрагмент и е стигнал до живеца му, дори не е нужно да е опитен поет – фрагментът води. Цес Нотебом мирише огъня от къпинака, който гори съседа му, и сякаш в миг „узнава“ какъв е бил онзи древен пожар от литературен фрагмент, на който липсват всякакви опорни точки.

Има ли по-скъп за сърцето концерт от този зад кулисите, малко преди началото на представлението.

Понеже го възпях, онзи щурец млъкна. Вече втора нощ ми липсва приспивната му цигулка. Все така става – обикнеш нещо, идва гарван и го клъвва. А може да е отишъл на сватба.

На калинката, примерно.

Атавистичен трепет на сън, който се смее. Един щурец, ясно и близо, а в далечината – цял хор като рамка на самотната му мелодия. Прозорецът е широко разтворен. Тъй като надължина е с по-големи размери, отколкото на височина, прилича на портал към вътрешността на сцена, която е вън. Сцената е ограничено пространство, върху което може да се разиграе безкраен свят, тя има свойството на семето да побира в крайното безкрайното. Да покълва. Да събере цял жизнен цикъл до смъртта и отвъд нея. Мелодията на щуреца е от монотонни, почти равни по дължина скрибуцания. Всяко от тях може да бъде историята на един живот, и после на следващия. Поколенческо възпяване, вписване, броене. Неочакваните, едва доловими промени в продължителността на една музикална фигура, тази тънка и минимално аритмична структура, изящна в смелостта да нарушава симетриите с най-малкото, необходимо за да произведе ефект, лесно е да запозреem в цялото почерка на природен

гений. Някой, който познава слушането на първично ниво, свири в нощта, свири самата нощ. С три мелодии разполага щурецът и те му стигат, за да остане в паметта на земята. Август е и тази е третата – мелодията на нощната стража. Застанал на изхода на подземния си тунел, той като с удари на шпага очертава пределите на своето владение, както в пръстта, така и във въздуха. Дрънка с оръжие, заплашва всеки, дръзнал да навлезе в негови треви. Ако друг щурец въпреки всичко пренебрегне заплахите, ще засвяткат окървавените в зелено мандибубли, кръстосани в двубоя. Другите две мелодии се свирят в младостта на лятото, когато щурецът привиква с мелодията си жената. Щом го чуе, тя се приближава, показва му се и изчаква да чуе втората мелодия, с която той ще я убеди във величието на музикалното си изкуство. Това е мелодията на късния април, на май, на ранния юни, на скъсяващите се нощи, на свиването на времето за очароване, време за бързи спешни магии, за нервни мелодии,

за френетични вибрации на крилцата с висок риск за грешка, за най-висок звук.

Слухът е шут. Сяда върху главите ни, кара ни да се въртим смешно по посока на звука, да притискаме уши, на наостряме уши, ушите са смешни миди, може би затова им отиват дрънкулки, халки, метал и светкавица, пердета, дайрета, златен мъх по най-фините косъмчета на тялото.

Най-големият шегаджия е слухът на щурците – той се намира върху краката им.

Инвентаризация на моментната сетивната информация

две котки
мушкато цвят корал
кукуригане през три къщи
груба мазилка на външната стена, цвят
лимон с мляко
мирише на рязана диня откъм
сенокосните машини

*Къпините, отдавна неподстригвани,
ще ни изподерат на влизане.
Заплели са вратите и пролуките
и не пропускат в бъдещето никого.*

В края на Огледалната гора се намира призрачна вила, най-красивата в цялото село, единствената красива. Прозорците са защитени с решетки от изкусно изкривено желязо, над портала – еленска глава с кралски разклонени рога. Отпред до улицата – празни кутии със стъклени витринки, в които някога е висяло меню на ресторант или цените на хотелските стаи. Само един прозорец свети и отвътре надничва многоетажен полилей. *Up ahead in the distance, I saw a shimmering light*, красотата е компрометирана, чувам го да казва. Вдъхновението също. Търсим изход от постмодерната ситуация в задънена улица, разсичайки проходи из къпинак, отрупан с цветни експлозии от плод. Какво да правим с всичката тази мастилена красота под формата на дъхави петна по белите фланелки? Да я изведем до ново възвишение, от което се открива дълбока гледка, ние – гледаните в гръб. И този мъхесто сладък

къпинов сок върху езика, *Welcome to the Hotel California!* На прозореца никой не застава. Но и не чакам достатъчно дълго, обръщам гръб.

Понеже няма дума, която укротява крокодили

измислям си топчета с еднаква големина
но с различна тежест

строя наклон и ги пускам да се спускат
да спират в ниското
да изкривяват плоскостта
и да дълбаят улей
да се избутват
едно на друго да си изкарват звук
да ускоряват
и забавят

и докато се забавлявам с деформациите
които движението причинява на
околната среда
докато наблюдавам разрухата и новите
корита на реки
докато чета следи

ти не играеш – ти решаваш

+++

понеже няма причина да напускаме дома
заклучена оставяме вратата

внимателно затварям всяка тъничка
пролука
избърсвам прах
не вдигам телефона – може да се
наложи да изговоря нещо
ти караш мислено велосипед на
терасата (нали е неделя,
всеки е отдаден на хобито си, сглобява
компютър, стреля за здраве, гледа
спорт или балет)
и дебнеш сойката върху ореха
с фотоапарат

после си обличам чифт крила и сядам
на парапета да ме снимаш
като птица
докато ти решаваш – аз играя

+++

всичко останало решавам аз
всички други игри са твои

Ято щъркели сред голото поле, реколтата е събрана, а те нещо чоплят, изяждат падналото по земята. Величествена гледка на междинната спирка от полета им от Скандинавия към зимните им обиталища в Северна Африка. Пътешественици, които, макар и да не говорят, разказват за приключенията си с изящните движения на бавните, уморени от летеж тела.

Мъртвешка вечерна жега. Светло е. Прегрял полски гълъб гургули унило. Някъде шурти вода, а още по-наблизо в нечия градина е сложено устройство за прогонване с тон на къртици, през равни интервали от време то пуска тихо равномерно пиукане като сигнал за свободно. Линията е свободна. Толкова много свобода и никой не газии през прегорялата ръж.

Lyric Rush

и жабата глътна лирата
и блатото всмука жабата
и камък се срути – захлупи блатото
и ситен цветец се посипа по камъка
и благ ветрец го издуха встрани
на пътеката –

немирни лунички

тук е лирата, там е лирата
сочат трескави пръсти земята
шават по лъжливите лунички
ровят остри пръчки, потропват, бодат
сляпо
дирят кухини под кората
с дълги фини фунии преслушват
безразличната земна утроба
кой знае къде е на лирата гробът

...

расти ми расти
семенце

пий дъжд, яж земя
извиси тяло – спусни жилав корен
заяквай

да строшиш камъка
да изпиеш блатото
да хванеш жабата
да ѝ спукаш стомаха
да измъкнеш лирата

слузеста и неприветлива
я вдигни
и дрънни

тук е лирата – там е лирата
сочат пръсти из листака

скоба

високо сойката си точи клюна в мъха
по клона
ниско долу катерица пие роса от
жълтурче

плъзгат се автомобили по гланцовия
асфалт на шосето
дете прескача ниска ограда – крачето
си одрасква
жена завърта в ръка охлюва на
дългите си коси
мъж се спре, през рамо се извърне към
ситнешото подире му

бяло куче

тук е лирата – там е лирата
и ще се случи ще се завърне цветеът
върху камъка

бутафорни лунички

Средно голям град, в който да се запилееш, без цел, спретнат център, катедрала, няколко музея, например градът да е Хертогенбос (ортографски орнаменталното 's-Hertogenbosch), избран по принципа на случайността. Единствено случайността няма нужда да обосновава изборите си, които в последствие винаги се оказват натоварени с неподозирани смисъл. В катедралата опяват мъртвец, в сърцето на лятото, жега, бързолетите са се спуснали; явно значима личност, съдейки по ролсройсите, обрамчили катедралата, шофьори с фракове, луксозната катафалка, дискретно злато по пестеливите орнаменти. Траурна музика ръми под свода, кое е тон, кое светлинни петна, в дъното – ковчегът (ковчег и куфар са с общ произход, и двете са нужни на път). Последен гланц достойнство върху капака, отбрани верни и близки, опечалени не повече от приличното. Случайно влязох, а сега съм стар приятел на покойника, отбил се нечакан да се сбогува. Никой не ме познава, аз не познавам никого

в Хертогенбос. Както подобава на погребение от началото на роман. Как се озовах в този град? Допреди малко седях под онзи огромен полилей в Гранд кафе „Силва“ с плюшените завеси в бордо, джаз и боса нова, мраморен под, представях си как ще празнувам отсега нататък рождениите си дни винаги тук, с приятели, събрани на случаен принцип, както по принцип се събират приятели, градът мигновено ще ме подреди в матрицата на делника си. Защо точно днес. Никой не поставя под въпрос присъствието ми на погребението. Бялата ми риза, загорелите стъпала. Явно идва отдалеч, мислят си. Не е имала време да се преоблече. Явно скърби силно, защото лицето ѝ е скрито под маската от безразличие и пот. Всеки покойник има правото на големи тайни, с които да напои пръстта. Голямата тайна не остава до края на погребението. Отива си преди плахото надигане на първия въпрос. За да станеш жител на един град, трябва да започнеш с раждане или със смърт.

За една нощ някакъв паяк (телефонът ми го написа маяк) работохолик е заплел велосипеда ми обширно, явно се е надавал, че няма да го мръдна поне до първата муха. Да беше заплел съседното колело, онова – с ръждата по зъбчатката и по жицата на спиращките, щях да му спестя разрухата. Обрах с ръка паяжината, а тя – толкова голяма, че чак ме зави като лепкав бинт.

Един ангел
слезе долу
слезе
слезе
по стръмните стъпала
боси детски крака
изкачват
с неземно трептене
изкачват
жълтото на деня
един ангел слезе
слезе
слезе
в огледалната тишина
ехото на падащ пух
отекна
отекна
отекна
сребърен кръст
чертае по вода
собствения си образ
и звънците на гласа
Му

един ангел
слезе.

Тук съм, тук съм, повтаря зъбчатото колело. Надничам вътре. В часовниковия мрак на кутията. Ни магия, ни прах. Съвършеното отсъствие на поезия в този иначе така поетичен град. Възможна причина. Има някой; и някой го няма. Шумно е. Бъра, бъра – лепкав смях. Тропат копита, скърцат саблезъби тигри с крила над часовника и под небето, в някаква нищожна междинност, около 3 метра прах и стружки. Тук съм, а не бих била. Хора говорят: ежедневно бълбукане на речта, асинхронно. Реч извън времето. Искам само да си грабна слънчогледа и да избягам, драги господин Войле, точка. От Бокенем, 1922. Но някой ме е хванал в тази часовникова кутия и аз се преструвам, че тиктакам, туптя, бия. Тук съм, тук съм. Русе и на други места.

Откъм улица Отец Паисий. Скеле – висок кръст, който държи напуканата кожа на отминалата сграда. Очите. Порите. Хоризонтали. Мирис на мазут. Чакъл и врява. Работник с червена шапка върти дървени платформи, някъде назад, от вътрешността на миналото тяло, той Е черешката. Огромното мигнало око на фотоапарат със сако на цветя. Канети по диагонала. Елиас. Саламандър 911 преминава с бял гръб и ръждиви калници. А кранът люлее въжетата си от висотата на една история, чиято фактологична канава е изкорубена.

РКМ 495, морско конче и шепа дребни сребърни монети по водата. Бавна, щедра река. Река-тенор с бели ръкавели, посивели с паяжинна патина. В ляво крановете като сити щъркели, загледани с неподвижни глави в изтичането под ръждивите си тела. Бял ветрец роши плешиви рибари, а рибата – с коса. Шлепове с революционни имена. Брадясал отсрещният бряг. Слънчев тих ден вътре в шума, вземи това ухо и течи към делтата си, вода, към РКМ 0.

Върху тавана отражението на локва от плоския покрив на съседна постройка, развълнувана на вятъра локва, петна от светлина и сенки; към образа се наслагват шумовете, електрическото бръмчене, отвън и отвътре, хармонизирани, споени. Цялото като включен екран на телевизор, предаващ канал със снежинки... очакваш нещо да започне, и в същото време се надяваш да не започва скоро, защото отсъствието на програма е също вид програма.

Сложих мрежа и широко разтворих прозореца. След час в 1 пиксел от нея бе заседнал крайник на дребно насекомо. Със става, няколко камуфлажни ивици, свежест от скорошен живот. Побутнах мрежата и той падна от другата страна на нещата.

Облаците през мрежата, подозрително
невидима, ужасно ловка.

Завръщане в детството

тичам през тесен коридор
между редици закачалки куки
натрупани с връхни дрехи
с домашна кисела миризма
в калното дъно
зад млечното стъкло
на детската ми стая
се движат силуети на деца

хей, деца
този ли е твоят баща
онази ли е твоята майка
моят ключ, вашата клетка
на детството ви в решетка, adios

обратно – антена

покрай блоковете грохнали кашони
враждебни улици текат с желето си
опасват домейна на детството
като външни вени на друг организъм

с още един слой над тях
аз ги опасвам без да ги допирам
бляскав сапунен мехур

Сандалите, с които съм социализирана. Обикновени, кожени, кафяви, с тънки ремъци и катарاما, пет дупчици за езичето и резервно място за допълнителна, домашно пробита от дядо ти с шило, когато по-късно сандалите омекнат, разхлабят се и се засвличат ремъците отзад на глезена. Такива сандали винаги са малко по-големи от стъпалото, повече от пръст отпред и отзад, така че кракът да изглежда като в рамка, но не скован и неподвижен, а жив, с импулсите на тялото, които най-отчетливо се изразяват именно в крайниците, в потрепвания и тактуване на пръстите на краката. Такива сандали са заслушани, те са сцена на изкусни движения, те възпяват механиката на глезена, ставите, до последната най-дребна свързка на малкото пръстче. Те хлопат, джапат, лепнат... и тези шумове не изразяват природата на сандала, а предават външната среда. Сам по себе си сандалът е вглъбен и мълчалив, може да виси с години медитативно върху пирон на стената. Сандалът зрее. С времето потъмнява, във вода потъмнява, съхне и

става светъл, няколко пръски дъжд го надписват с временните си букви, с кожата на крака съответства по цвят, променят се двамата на слънце асинхронно. Никой следващ ден цветовата комбинация от сандал и крак не е същата като предходния. И никога няма да се повтори. Обикновено смъртта на сандала е скъсване на слабо и неиздържливо на напън място. И увисва ремъкът като откършен клон, държан в плетеницата на другите. Катарамата остава най-дълго, под земята – дори вечно, архикултурно.

Докато закусвам с кроасан, на най-близкия клон каца сокол и ръфа малка пойна птичка. Подпира я с ноктестата си хватка, натиска я върху клона, тя бухва, разкъсва я – така и аз меката плът на кроасана.

пукнатината по фасадата
дали е само външна
или отвътре връща къщата
материал и дъх

освобождава ли се от стената
или стената я освобождава
ненужно двоумение
понеже знаем – мястото е ПЪТ

23 часá е. Според апликацията с прогнозата за времето, след 40 минути ще се изсипе пороен дъжд. Слушам как вятърът, предизвестяващ, шуми в листата на най-тежките корони, гризе мрак. Лежа в горещината на таванската стая, ококорена, отлагаща съня до след бурята. Лятна нощ и никакъв страх под стряхата. И в това устойчиво спокойствие на духа трепти съмнението, верен спътник на всяка сигурност.

23 часа и 8 минути. От Ардените се носят на североизток тежки облаци, с тъмносини центрове върху анимираната карта. И онзи прилеп в градината, срещу вятъра, биосонар, 23 и 14... В една изключително малка ключалка пасва ключът на съня, тънък като игла, остър като светкавица. Той решава за всичко от тази страна, и за всичко от другата. Решението му е дъговидно движение, 23 и 34.

Гледам в нощта, а нощта гледа в мен.
Зеницата – кръглата луна. Ирис от
дим. Гледам в нощта през широко
отворения прозорец. Симетрично
подпряла брадичка, мечтая в нощта,
зеницата съм на отворения прозорец.
Ирис от коса. Сенки от долния етаж,
прожектирани върху стената на гара-
жа. Две саксии и ръце. Игрището за
ръग्би, мощно осветено от високи про-
жектори. Празно и зелено игрище, глан-
цова светлина. Един мотор пърпори по
алеята. Зеницата. Ирис.

Казвам
различавай

щурец от цикада
щурец от скакалец
богомолка от скакалец

молитва от желание

луна от фенер
светулка от свещ
нощен молец от черна дупка

роман от портокали
плетиво от поезия
компот от калмари

пчела от оса
оса от стършел
сирфидна муха от тигър
сенонокосец от паяк
комар от дългоножка

копнеж от ситост

коза от овца
козирог от козел

различавай

елен от сърна
елен от лос
лос от сол
сол от сом

балет от самолет
различавай

сега от никога
топлийка от кол

никога от преди
еделвайс от вундеркинд

сом от амур
скумрия от пъстърва
лангуста от рак
рог от рок
рок от корк

Романтизъм от романтика
аромат от арманяк

круша от ябълка
казвам
слива от джанка
череша от вишна

шипка от роза
роза от зора

не от но
ако от безусловно

съсел от катеричка
катеричка от плъх
рис от котка
котка от тигър
Puma от Adidas

трупай от хрупай
трупай
казвам
различавай

джел от мате
вино от оцет
ръж от пшеница
и другите

различавай

смелост от сме
сме от съм
сме от семе

вход от изход
мантия от манто
материя от майка

марула от зеле
пипер от репей
минзухар от кърпикожух

тъкано от трикотаж
кимоно от сари
чаша от бокал

плава от плува

на камата
долното от горното острие
долната от горната устна
лявото от дясното око
ирис

...

ирис

среща от срещу
захар от харизма
захар от пепел
пепел от петел
от от до

жу от
уж оцет и олио не се смесват
но в упорството да подрежда
някой непрестанно разклаща
затворения буркан
различавай, казва
оцет от олио
буркан от накруб
Кан от Ница
А3 от А4

рулетка от еднорък бандит
драма от мелодрама
плюш от кадифе
праскова от кайсия
горчиво от люто

еднорог от пегас

бисер от стиропор
Посейдон от Нептун
и другите по аналогия

сянка от липса

стъкло от езеро
хоризонт от конец

конус от пирамида
прах
прах
прах

различавай
звукa от смисъла
текстурата от костенурката

всичкото от малкото
нищото от цялото
живото от вялото
мустак от мускат
мускули от скули

у от о
а от о
и другите

различавай
машино
различавай

*Ноц се спуска, става тихо.
Само боклукчийският хеликоптер
бръмчи и снове от врата на врата.*

Гунар Екельоф

Изхвърляме, понеже знаем, че и животът на предметите е краен. Съкращаваме. Изхвърляме преди да се счупи, преди късото съединение, преди разграждането, преди прекъсването на края в кардиограмата на шевовете, поради отказа от нови актуализации на апликацията, поради изхабяване на снадката, поради срив, поради отчупване на парче от коронката, обичам. Обичаме, за да трупаме вечност. Вечността не заема място, не обещава и понеже е извън света и човека, не се храни, не наедрява и не се свива. Изхвърляме поради сраха да застанем с нея очи в очи. Смърт, черно перо. Можем да отидем на много места, вярваме, че ще отидем на много места, посрещаме новото в освободени пространства, в които подреждаме тетриса му, цветни ръбове на искрящи квадрати, как па-

дат. Най-сигурни са гробищата и сметищата, дъното на океана, дъното на небето. Стреляме отпадък от битието си. Най-сигурно е вътре във водата, между огледалата, подредени да предават празнота. И минава боклукчийският хеликоптер.

На дъното на чашата от кафе – експресивна рисунка на риба балон с рога на лос, в елегантна кръгла рамка, с колебания в плътността, като тон с трели. Отсреща устремените към небето млади клонки в гората, още безлистни, но напращели с живот. Какво противоречие е, че нещо така живо в самото си начало прилича на оглозгана рибена кост, вече потъмняла. Множество рибени кости, една зад друга. И черното, което използвал Рембранд, е получавано от изгорени кокали. Цветът на засъхналото кафе в чашата е рембрандов. Бъдещето е повече от сигурно в своята сферичност. Сезонът избухва от кълбета в кълбета, сечения, резени.

Разщурчило се е. За да не оставям празен лист.

Една сребърна лисица се извърна.

Един гарван в Токио си хвана водно конче.

Една сива гугутчица, свита на перваза
вън пред неотварящия се хотелски
прозорец.

Една сирфидна муха върху дисплея на
телефона на палубата наред морето.

Една вонещица върху прозореца на
42-я етаж, по-високо от строителните
крановете, по-високо от слънцето.

Автомивка „Тигър“. Миризмата на мокри парцали и сапунка, винаги потоплият въздух в близост до мокрите валяци, валяци с разлюляна козина. И стичащите се струйки вода по фугите между плочите, надолу към улицата. Винаги гледам колко далеч ще допълзят, сякаш е състезание. Азиатски трепет в самото име на автомивката. Един манга тигър, отразен в огледалото за обратно виждане. Мехурестите светещи знаци и бутони, носталгично 80-арски, ретрото на автоматики изобщо, пръскалки, духалки, подгонили нагоре по стъклото тънки ивици от последни капки. И после гледам как излитат самолети от близкото летище, скосено и с рев над автомивката и околните дървета, несмутени от червения блясък на мокрия тигър, сродни.

Съществуват двеста плетени конусовидни шапки, от най-голямата до най-малката, подредени една в друга и съшити така, че да са в целостта си една тежка, обемиста и доста непрактична шапка. Казвам, дай ножицата да отрежем този конец.

Не, няма.

Дай ножицата.

Няма.

Дай.

Няма.

Все някога намираме ножица, само с едно клъцване и издърпване конецът освобождава съшитите шапки, те падат една след друга и в центъра на цялото се оголва скелетът на конструкцията – метална клетка, в нея е седнал Буда. И се смее.

Трябва ли отново да говоря
да – казаха дърветата
дъждът е пак
и в чашата на обърнатия ми чадър
изсипва бисерното вино на небето
дисперсното си тяло
денят е петък
бледа светлина чертае в парка
зимни бръмбари
детето с кръгли очила
играе
с ледените блокчета в канала
побутва с пръчка бели салове
а шалът му е знаме
и мокрите му кичури
изгубили динамиката на спиралите –
свободни запетаи върху бялото
все още неизписано

Наоколо се строят дървени шекспирови театри. Върху косите и миглите ми са полепнали топчета сол като перли. Толкова много махам, цяла солна купчина. Получили са се, защото съм бродила из солени дъждове, така ми обясняват. Феноменът на перли в косите и очите бил типичен само за Южна Америка, но как се е получил тук, в умерените шекспирови зони, никой не може да разбере. Освободена от перлите, срещам един приятел и той ме пита дали и аз съм тръгнала към пърформанса „Кран“. А аз дори не съм чувала за такова нещо. Той избухва в смях и отвръща, изобщо не си се променила, най-важните неща не знаеш.

Разхождаме се в подножието на дървените строежи, човек би помислил, че множество ноеви ковчези се строят, дървени кораби. Той допира бузата си върху очите ми... И виждам чудесни симетрии от подредени цветни кръгчета. После те стават само черни, после започват да се променят, докато не станат бели кръгчета с черни контури

върху бял фон. Естетика като в хайку. В движението на тези фигури, и в промяната им. Непрестанно му описвам какво виждам, а той притиска лицето си върху очите ми и няма причина да се отдалечи.

Един скакалец от вътрешната страна на нещата възпрепятства финалното затваряне на слънчевия чадър. Ситни капчици преди началото на понятието дъжд. Толкова ситни, че не предизвикват тактилно усещане. Всичко се отлага върху една вътрешна страна. В окото се отлага. А окото отлага финалното затваряне на слънчевия чадър.

Бистра вечер – краищата на плитката локва замръзват. Някъде горят дърва. Само един човек води кучето си бавно по пътя, към табелката за края на града вървят. Кучето бърза повече.

край

Изказвам благодарност за коментарите по текстове в тази книга и за подкрепата по принцип на Иван П. Петров, Нели Обретенова, Станислав Йорданов и Петър Марков.

Петя Хайнрих
ЛИМНЕ ТРИ

писано на български език
първо издание, е-кинга
Дюселдорф, 2020

корица
Весела Кучева

изд. Норгет
приятелски екземпляр